

и се облагородяватъ. Казвате: кои страдания сж нужни за човѣка? Какъ можемъ да различимъ необходимитѣ отъ ненужнитѣ страдания?

Ще приведа единъ примѣръ, да видите, какви резултатитѣ отъ ненужнитѣ страдания. Два ученика, отъ две различни школи, като завършили образованието си, били изпратени отъ учителитѣ си на една опитна екскурзия. Като вървѣли изъ пѣтя, единиятъ отъ ученицитѣ видѣлъ, че двама пияни се каратъ. Той се приближилъ при тѣхъ и започналъ да ги примирява. И наистина, успѣлъ донѣкъде да ги примири, но въ жертва на това далъ главата си — тѣ му пукнали главата. Следъ време и вториятъ ученикъ се натъкналъ на подобна опитностъ. И той видѣлъ двама пияни селяни да се каратъ и биятъ помежду си, но седѣлъ далечъ отъ тѣхъ и наблюдавалъ само, какво ще стане. Единиятъ селянинъ вдигналъ тоягата си и силно ударилъ другаря си по главата. Крѣвъ почнала изобилно да тече. Тогава ученикътъ се приближилъ къмъ ранения селянинъ, извадилъ отъ джоба си памукъ, шишенце съ нѣкаква дезинфекционна течностъ и започналъ да изчиства крѣвта на главата му. Като превързалъ раната, той седналъ при двамата селяни и започналъ да имъ говори, какъ трѣбва да живѣятъ. Кой отъ двамата ученици е постъпилъ по-добре? Вториятъ. Първиятъ ученикъ временно само е могълъ да примири двамата селяни, но той излѣзълъ отъ полесражението съ пукната глава. Така, той се подложилъ на едно ненужно страдание. Вториятъ ученикъ оставилъ селянитѣ да се набиятъ, да изтрезнѣятъ малко; следъ това той се приближилъ при тѣхъ и започналъ да имъ говори, че тѣ трѣбва да живѣятъ като братя помежду си, а не като врагове. Като наблюдавалъ отдалечъ тѣхния споръ, той си казалъ: По-добре да се пукне една отъ тѣхнитѣ глави, отколкото моята.

Питамъ: трѣбва ли майката да влиза между децата си, когато тѣ се каратъ и биятъ помежду си? Ако иска главата ѝ да остане неповредена, майката трѣбва да стои настрана. Нека децата се покаратъ и побиятъ помежду си, и когато едното пострада, тогава майката трѣбва да се приближи къмъ тѣхъ и да имъ даде добъръ урокъ, какъ трѣбва да живѣятъ помежду си, като братчета, въ миръ и съгласие. Главата на майката всѣкога трѣбва да бѣде здрава, а главата на децата може нѣкога да бѣде малко пукната и превързана. При изключителни случаи само главата на майката може да бѣде пукната. Въ прак-